

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Recollectio Spiritvalis

Masen, Jacob

Coloniae Agrippinae, 1691

Meditatio II. De Morte.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60213](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60213)

gentiâ, salutem multorum, suæque Ecclesiæ, per vocationem & justificationem illorum, qui dignè huic seruirent, aut præessent, consulere.

Pete gratiam; ut si te vocarit, donis suis ornare, & tanto idoneum ministerio efficere dignetur; ne tibi aliisque in lapidem offensionis ponaris; sed dignè ambules vocatione, quâ vocatus es, & aliquando audire possis: *Euge serue bone & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam, intra in gaudium Domini tui.*

COLLO-
QUIUM
et petiit
gratia.

DISTICHON MEMORIALE

Clerice quære Deum, sacrisque intende Sacerdos. (2.) Eminent iste status. (3.) Moribus adde decus.

MEDITATIO II.

De Morte.

VERITAS. Moriendum omnibus, nemine, nec Christo quidem excepto; idque semel tantum ad æternitatem transeundo. Mors verò ut certa est omnium, ita tempore, loco, modoque incerta. (2) cogitandum nunc, quid quisque in morte factum velit, quo

E s animo

animo sensuque præterita, præsentia, & futura tunc sibi propositurus sit, præsertim si malè vixerit. (3) si verò benè exacta vita, quanto animi solatio ad æternitatem, unde nullus reditus, sit transfururus.

ORATIO PRÆPARATORIA
communis.

PRÆLUDIUM I. *Statue tibi ante oculos illud tempus, quod aliquando, & fortè propediem, habiturus in morte es ultimum, & si vera sit Christi sententia, quâ horâ minimè putabis, adorit, finge jam adesse, ut quæ cogitaturus, facturusque sis, expendas.*

PRÆLUDIUM II. *Ora ut ex consideratione præviâ finis, & mortis tibi imminentis, gratiam te dignè ad illam disponendi impetres.*

I. PUNCTUM.

*In memento ut
theatro vero
sumur, brevi
personam in
morte deposi-
sturi.
Hebr. 9.*

Considera, quod Deus te in hanc vitam, tanquam in theatrum & scenam quandam emisit, ut personam tuam in morte rursus deponeres. Quo licet persona ab aliis diutius, ab aliis brevius suslineatur, deponenda ab omnibus est, sive Rex ille, sive rusticus fuerit. *Statutum est omnibus hominibus semel mori.*

Omni-

Omnibus, inquam, ne quisquam spem evadendi habere possit : nemine nec divite, nec principe, nec Christo quidem ipso excepto. Deus hac lege homo factus est, ut moreretur. Hoc solatium pauperes, contempti, afflicti habent, quòd parem cum locupletibus, honoratis, omnique voluptate affluentibus exitum for-
 tiantur. In morte utrique coguntur deserere omnia ; nil aurum, nil dignitas, nil potentia, nil amici, nil medici, nil scientia auxilii adferent. Corpus non minùs hi vermibus, quàm illi relicturi sunt: animam Angelis, aut Dæmonibus. Sola illic virtus, ut fides & spes Deo ; charitas ex toto corde Deo proximisque impensa, ad cœlum felici animæ viam aperient : & si his destituatur, æternum infelix futura est.

Expende præterea, quòd dicatur *Semel mori* quemlibet. Non enim *bis* licet: ut corrigere mortem infelicem quis possit. Semel igitur in morte jacitur alea de æternitate totâ vel miserimâ & calamitosissimâ : vel beatissimâ & gloriosissimâ. Putâsne, si bis liceret, atque experimentum illius habere discriminis, quisquam esset, qui damnationem illam infelicissimam non omni studio subterfugeret ? Quid verò nunc est, quod non magis Divinæ & infallibili veritati, quàm tuæ debeas experientiæ credere ? Nihil certius, *quoniam ibit homo in domum æternitatis suæ*, cujus felicitas à morte pendet, *semel omnibus* obeunda ; hujus verò felix

In qua omnia mundi & corporis bona deserentur, sola animi virtus ad hæc rebit.

Semel tantum hac alea mortis subitur. Næc si res, licet corrigere.

Ecclesi. 9. 10.

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, including some large initials and smaller text, partially obscured by the binding.

Qualis vi-
ta, talis
mors esse
solet.

August. de
disc. Christ.
c. 11.

Matth. 5.

Mors certa,
sed tempus
locus, modus
incerta.

Luce 11. 19.

4. Reg. 19

Matth. 25. 13.

Bern. Med.
c. 3.

felix exitus à bona vita. Nunc igitur tibi sta-
tuendum est, ex præsentis vitæ tuæ rationibus,
quâ morte mori velis, quâ æternitate frui.
Benè mori vis? benè vive. *Non potest malè
mori, qui benè vixerit.*

Verùm ne differ in horas. Nam quod deni-
que hoc loco expendendum, quàm certa mors
est, tam illius horam incertam esse Deus vo-
luit, undè monet Servator noster: *Estote para-
ti, quia qua hora non putatis, filius hominis ve-
niet.* Circumspice (siquam habes ætatem) &
plures ex notis hîc illicque, ubi nec tu, nec illi
putabant, mors eosdem occupavit; quod illis
factum, tibi noveris eventurum. Nec diem,
nec locum, nec modum tuæ mortis nôsti. Ve-
niet tibi asserente Christo: sicut *fur in nocte*,
ut stulto illi, qui dicebat animæ: *Habes multa
bona reposita in annos plurimos;* sed insperatò
audiit: *Stulte, hac nocte repetent animam tuam
à te, & quæ parasti, cuius erunt?* Balthasari Re-
gi inter epulas, mortis sententia scribitur: Si-
sarae quiescenti caput à muliere transverbera-
tur: centum octaginta quinque hominum
millia Angelus in castris Sennacherib unâ
nocte tollit. Nihil certius incertâ morte. Undè
tam sedulò monet Christus: *Vigilate, quia ne-
scitis diem, neque horam.* Tria hæc frequenter
mente volvenda sunt. *Semel tibi, & certò, sed
incertò, loco, modo, ac tempore mors obeunda
est. Quoniam igitur ubique te mors exspectat, tu*

quod

Quoq; si sapiens fueris, ubique eam exspectabis. Quomodo verò exspectanda? Non tardes converti ad Dominum, & ne differas de die in diem: subito enim veniet ira illius, & in tempore vindictæ disperdet te. Quocirca: miserere anima tua, placens Deo, avullus à nimio amore mundi, carnis, & amicorum, quæ universa in morte te destituent.

AFFECTUS. Agnosco, ô Domine, & tot exemplis ante oculos positis, certissimum esse disco: tam certam omnium esse mortem, quam horam incertam. Testamentum enim hujus mundi; morte morieris. Scio, quia veniet dies Domini tanquam fur de nocte. Non fallit, qui dixit: Subter te sternetur tinea, & operimentum tuum erunt vermes. Hæc videlicet hæreditas illius est corporis, quod tam delicate nunc foveo: illi corpori, quod corrumpitur, & aggravat animam, & deprimit sensum multa cogitantem, ut volupe aliquando sit, animam perdo: ut honoretur, animam contemno: ut nutriatur, animam destituo. O quid in illo constitutus termino dicturus sum, quando ingentibus pressus doloribus, anima divelletur à corpore, mundo, amicis, & ab omnibus mortalis boni commodis, intelligetque, quam hæc vana sint universa, quam utilia animæ in æternitatis vastissimam abyssum prospicienti! quando videbit peractâ hujus vitæ brevi scenâ, personam deponendam esse,

Eccli. 5. 8.

Eccli. 10. 24.

Agnitio
fragilis vitæ.

Eccli. 14.

Isai 14. 11.

Sap. 9. 15.

Metus mala
mortis bona
vita tollendus.

2. Cor. 5.

Propositum
emenda-

tionis.

Prov. 1. 24.

esse, ut referat unusquisque prout gessit in corpore, sive bonum, sive malum. Quidquid est, quod eo me tempore fecisse cupiam, hoc omninò jam nunc faciendum est quia hoc solum, quod præsens est tempus, certum est, illo Deus jubet vigilare, & nisi audiero, hæc omninò tonitrua formidanda sunt Judicis tui. Vocavi, & renuistis; extendi manum meam, & non fuit, qui aspiceret: despexistis omnne consilium meum, & increpationes meas neglexistis: ego quoque in interitu vestro ridebo. Gratia tibi, ô Deus meus, quòd hâc nondum in me sententiâ, licet jam diu meritum, fulminaveris; sed tempus hoc mihi ad pœnitentiam & emendationem largitus sis. Hanc igitur jam nunc in vita aggrediar, nè in morte frustrâ requiram. Ipsam hanc horam non patiar mihi eripi, cum quidquid illam sequitur incertum sit. Tu, ô Domine, perfice in me propositum, quod cœpisti: Ne momentum ampliùs labatur, quod tuo honori non impendam.

II. PUNCTUM.

Sensus &
cogitationes
in morte
occursum
in vita
premeditanda
sunt.

CONsidera, quis tibi sensus in morte futurus sit de præterita vita tua, de præsentis statu tuo, de futura denique æternitate, nisi pie sanctèque vixeris. Nam quòd vita præterita majori in voluptate, aut honore & abundan-

tiâ transacta fuerit, tantò graviori affligeris dolore, quòd hæc jam sint deserenda, tantò etiam pluribus conscientia peccatis turbabitur: & cum gemitu repetet: *circumdederunt me dolores mortis, torrentes iniquitatis conturbaverunt me, dolores inferni circumdederunt me.* Pretiosum illud atque unicum vitæ meæ tempus, quod ad Dei gloriam, ad salutem animæ meæ, ad æternam felicitatem meam, ingentibus meritis ac præmiis amplificandam mihi benignissimè à Deo concessum erat, hoc stultè neglexi ac prodegi, qui etiam ingrattè ac perditè ad scelera multiplicanda, augendamque æternam ignominiam, ac pœnam meam converti. Ergone tot salutis media frustra mihi Deus creator, & redemptor meus impendit? tot tamque nobiles creaturas, mihi ad suum obsequium usurpandas, frustrà condidit? frustrà ipse homo factus, pro mea salute sanguinem fudit, & tot salubria Ecclesiæ Sacramenta instituit? Hæc videlicet mihi perierunt universa, quando his omnibus neglectis, meæ cupiditati potius, quàm divinæ voluntati morem gessi. At nunc, quò me vertam in *presenti statu* meo, quando in simili Antiochus Rex *orabat scelestus Dominum, à quo non esset misericordiam consecutus!* Quòd modò à mundo, à carne, ab arte, aut scientia, à voluptate, ab amicis auxilium sperare possum? ab his non solum desertus, sed etiam deceptus ac proditus sum hosti. Jam si futura

Psal. 17. 5.

Dissolutæ
vitæ mors
sequitur
anxia.

2. Matth. 9^a

13.

intu-

1. Pet. 4.

intuear, sto in ostio æternitatis, accusandus ab angelis, & conscientia: ac de tempore male perduto justo Dei iudicio iudicandus. O quis qualisque te hic expectat eventus! *si iustus vive salvabitur, impius & peccator ubi parebunt?* Hæc igitur, ô anima mea! si cogitatura tunc es, quando stabis in termino voluptatis tuæ, quam ex omni peccato percepisti; stabis etiam in termino virtutum ac pœnitentiæ, cum tempus non erit amplius; quin agis, & modò, quando adhuc tempus pœnitendi suppetit, expendis, & sic demum incipis vivere, ut mori desideras.

Detestatio noxiæ securitatis vivendi, per quam pœnitentiâ dilata est.

AFFECTUS. Vah nimiam securitatem meam, qui hæcenus ita vivo, ut si non essem moriturus: ita perituris servio ut si non essem deserturus: quando adeò brevicula & penè momentanea est vita hæc nostra cum æternitate futurâ composita! Quoties ejusmodi inspirationes piæ ad vitæ emendationem me impulerunt, monita sacrorum librorum, aut concionum me à torpore & peccatis revocarunt; ad virtutem excitarunt, & nunquam seriam conversionem impetrarunt, plurimumque temporis, ad salutem concessi, in otio aut futilibus occupationibus consumptum est!

Timor mortis pura ac perplexa.

Ah, quid demum, cum mors instabit acturus es, quando ingenti dolore corpus oppressum erit, & majori fortè conscientia: quan-

quando præteritorum tibi scelerum, & neglectæ toties divinæ gratiæ imago obversabitur, horrenda terrebit Judicis sententia, gravissima imminebit ante conspectum poenarum æternitas? Quanto tunc sensu vitam damnabis exactam! quàm velles ad correctionem seriam tempus aliud indulgeri! quàm optares jacturam temporis gratiæque vel mille cruciatibus te posse redimere! Eja age, & quod vitæ reliquum est, quod Deus etiamnum benevolè, licet prodigo hætenus filio, indulset, hoc ne horam quidem unicam perge negligere: *Memor esto, quoniam mors non tardat, & testamentum inferorum, quia demonstratum est tibi. Non defrauderis à die bono, & particula boni doni non te prætereat. Ante obitum tuum operare justitiam.* Ita Domine, ita cupio, ita statuo, damnata sit omnis mora, quæ me à tuo servitio distinebit, & omnis hora pereat, quæ tuæ gloriæ meæque saluti non impendetur. Aut æternum ardendum erit, aut nunc poenitendum. *Pœnitentia quæ ab infirmo petitur, infirma est. Vivens vivens, ô Domine, ipse confitebitur tibi: sicut & ego hodie.*

*Propositum
seria omni-
dationis.*

*Eccl. 14.
v 12 14.
& 17.*

*Aug. Ser.
57. de
Temp.*

III. PUNCTUM

Considera, quàm parum horribilis, imò etiam, quàm optabilis & expectata mors piorum futura sit. Si præterita inspicient, non

*Mors pro-
bis opta-
bilis.*

F

reti-

retinebit illos suis irretitum vinculis, quidquid à carne & mundo est; quia jam dudum terrenarum voluptas rerum præ desiderio cœlestium desipuit: potius gaudebunt laborum tentationumque suarum instare finem, & vitæ cum virtute transactæ imminere præmia; uti laudatissimus ille quondam athleta exultabat,

2. Tim. 4. qui lætus concinebat, *bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi, in reliquo reposita est mihi corona gloria, quam reddet mihi Dominus in illa die justus Index: non solum autem mihi, sed & iis qui diligunt adventum ejus.* Magnum bonæ vitæ conscientiaque argumentum, adventum Christi diligere. Sed ut diligas, ante certandum est; *nemo enim coronatur nisi qui legitime certaverit.* Hæc eadem perpetuis mandare chartis, & memoriæ omnium inscribere Angelus ille Apocalypticus voluit, qui Joanni dicebat: *scribe; beati mortui, qui in Domino moriuntur: amodo jam dicit spiritus, ut requiescant à laboribus suis; opera enim illorum sequuntur illos.* Si afflictus fuit, si morbis, si propriis cupiditatibus oppugnatus: en afflictionis & pugnae terminum, victoriarum etiam præmium. Quod si quandoque victus succubuit, si lapsus Deum conscientiamque offendit: en culparum, & offensionis divinæ finem, mors, ut carnem subiget, ita cupiditatem extinguet. Si verò præsentem justus in morte dolorem spectet, longè minus patitur: tum quia vo-

*Iustorum
mors dolo-
rem mi-
nigat.*

lens patitur divinæque voluntati acquiescit ;
 tum etiam , quia his pœnis se gaudet expiare
 posse, si quid ex vita antea cta luendum superfit:
 tum quia spes vitæ melioris & gaudiorum se-
 quentium facile præsentem dolorem mitigat,
 solatio futurorum : quando cum David suspi-
 rat: *quam dilecta tabernacula tua Domine vir-
 tutum, concupiscit & deficit anima mea in atria
 Domini !* Nam si ad præparatam in coelis glo-
 riam illam, tam sublimem eximiâque inten-
 dat animum, *quam oculus non vidit, nec in cor
 hominis ascendit,* qualis hinc quantâque læticia
 affluet ! ubi copia indefectibilis, honor incor-
 ruptibilis, voluptas pura, gaudium liquidû, vita
 immortalis, Deus omnia in omnibus, tantum-
 que bonum speratur, quantum potest esse infi-
 nitum. Ejusmodi mors, non tam mors, quam
 migratio ad vitam dicenda. Verè, *justorum ani-
 ma in manu Dei sunt ; visi sunt oculis insipien-
 tium mori, illi autem sunt in pace.* Lætantur
 igitur tali morte. *Si justus penitus interiret, atq;
 in nihilum abiret, mœrendum ac dolendum es-
 set ; sin autem ad quietum & placitum defertur
 portum, non lachrymis, sed læticia hic locus est.*
*Etenim hæc non mors, sed migratio, ac domici-
 lii mutatio, à deterioribus ad meliora, à terra
 ad cœlum, ab hominibus ad Angelos, & ipsum
 Dominum Angelorum transfera.*

Pf. 83.

*Migratio
 potius ad
 vitam
 quàm mors
 dicenda.*

Sap 3.v.1.

Chrysoft.
 Epist. ad
 viduam
 Iun. to. 5.

AFFECTUS. *Vtinam moriatur anima mea
 morte iustorum, & novissima mea fiant horum*

Num. 23.

v. 10.

Votum bene morientium de siderio pie vivendi.

2. Cor 6.

Job. 14. v. 5.

Spes vita futura.

v. 14.

similia! hoc unicum votum ac desiderium meum est, sed cum hoc impiorum etiam sit, qui vitam suam vivere, & morte piorum mori desiderant: tu, o Domine, pie vivendi in me desiderium excita: cum vitam quoque justorum vivendum illi sit, qui morte illorum defungi cupit. Gratias tibi immortales debeo, quod adhuc presens mihi tempus ad poenitendum, vitamque rectius instituendam largitus sis, postquam saepius, & tamdiu indulto mihi ex tua benignitate tempore abusus sum. O misericordissime Deus: sentio has mihi a te voces identidem ingeri. *Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis.* Breve illud tibi adhuc superest: posthac tempus non erit amplius. Scio Domine, scio, quia, *breves dies hominis sunt, & numerus mensium eius apud te est; constituisti terminos eius, qui prateriri non poterunt. Putasne mortuus homo rursus vivet?* Ita plane, credo quia vivet, Domine: neque fallere nos potest tam manifesta tua veritas. *Cunctis igitur diebus, quibus nunc milito, exspecto, donec veniat immutatio mea. Vocabis me, & ego respondebo tibi, operi manuum tuarum porriges dexteram, deducendo me in via mandatorum tuorum, per quam Angelo sancto comite, & te duce incedam, donec vita hac mortali feliciter defunctus, tecum vivam in aeternum.*

* * *

COL-

COLLOQUIUM *cum emendationis*
PROPOSITO.

Putam illam te audire Dei increpationem.

„Gens absque confilio est, & sine prudentia, uti- Deut 23.
v. 28.

„nam sapienter, & intelligerent, ac novissima I. Cor. 7.
Psal. 75.

„providenter. Nam velocissimè præterit signu- v. 6.
Psal. 115.

„ra huius mundi. Centena jam millia dormie- Psal. 115.
„runt somnum suum, & nihil omnes viri divi-

„tiarum invenerunt in manibus suis: contra, Psal. 82.
„pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum v. 6.
„eius. Cum enim dederit dilectis suis somnum.

„ecce hereditas Domini, filii merces.

& Ita est, ô Domine, credo æternæ veritati
tuæ. Intelligo, quantum ad evitanda scelera, &
virtutem incitandam intersit, habere ante ocu-
los mortem nobis imminentem, fideliter mo-
nente Syracide: *in omnibus operibus memorare*

novissima tua, & in æternum non peccabis. O si
hoc fecissem hætenus, quot quantisque scele-
ribus nec conscientiam onerâssem, nec Deum
meum offendissem! Sed ô mors, quam amara est

memoria tua homini pacem habenti in substan-
tis, viro quieto. Quo magis omnia mihi ex di-
vina bonitate ad votum affluerunt, tantò Deo

meo fui ingrator, & exclusa mortis recorda-
tione, meis indulsi concupiscentiis, ac creatu-
ris, neglecto Creatore, adhæsi. Verùm, quid
proderit, si universum mundum lucratus, anima

Mate 16.
26.

mea detrimentum patiar? An nō vanitas vanitatum est, quidquid præter salutis curam in mundo quæritur? quam breve, quam incertum & fallax hujus vitæ bonum est! velut avis, concitato volatu, in aëre omnia cum homine prætereunt; & ne vestigium plerorumque tot ante nos Majorum superest, qui nunc in æternitate perenni & nunquam finienda subsistunt, suâ, quam hîc coluerunt, virtute aut vitio æternum, vel præmiandi, vel plectendi. Quod illi se in æternitate fecisse vel dolent, vel gaudent; hoc ego, cur in præsentis tempore negligo? O Domine, aperi oculos meos ad tam diversam proborum & improborum in morte fortem, & emolli ferreum cor meum, ut illo nunc sensu de virtutis & vitii æstimatione tangar, quem aliquando in morte percepturus sum. Ne mihi illud serpentinum persuaderi patiar: nequaquam moriemini: toties tibi Deus, & tot aliis pepercit; iterum parset. Mors nondum instat. Adhuc tempus poenitendi est. Nam hac una fraude Diabolus infernum hæcenus implevit, mille hominum millia præcipitavit, & quomodo securus esse possum? hoc longè certius: Si secundum carnem vixeritis, moriemini.

Rom 8.

O Domine, ne tam infelici morte defungar, malo ex hoc momento, carni ejusque cupiditatibus resistere: nam qui Iesu Christi sunt, crucifixerunt carnem cum vitiis & concupiscentiis suis. His illisque vitiis N.N. obnuntio æternum

ante

ante millies moriar, quàm iterum labar, aut in illa etiam peccandi pericula N.N. me ingeram. Tibi, Domine, tibi impofterum ex toto corde, in quotidianis precibus ritè peragendis, & operibus univerfis, ad meam salutem & tuam gloriam dirigendis, fervire conabor. Succurre ô bone JESU; & per intercessionem SS. mæ Matris tuæ, & omnium Sanctorum magis magisque accende in me hoc desiderium meum: ut tuus in vita ac morte esse possim.

DISTICHON MEMORIALE

O mors, certa, incerta dies! (2.) Quis sensus in hora Mortis erit? (3.) quanti tunc erit esse probum!

CONSIDERATIO

De actionibus ad officium Pastorale spectantibus.

PUNCTUM I.

Perpende & observa quæ ad vocationem & officium Pastorale pertinent; id quod haud difficile erit, si quid circa singula tenendum sit, breviter indicetur.